

Voorstel

Gemeenteraad

Datum:	20 augustus 2019	Opsteller:	Karolien Demydczuk-Postma
Zaak:	2019-021282	Contactgegevens:	karolien.demydczuk@midden-groningen.nl
Portefeuillehouder:	Peter Verschuren; Jan Jakob Boersma	Stukken ter inzage:	Set van 20 bezuinigingsmogelijkheden Jeugd/Wmo met financiële overzichtslijst Advies Adviesraad Sociaal Domein Informatiebrief aan externe partijen/belangenorganisaties
Onderwerp:	Raadsvoorstel Bezuinigingen Jeugd/Wmo		

1. Voorstel

- Kennis nemen van 20 bezuinigingsmogelijkheden en ordening van totaal 3,2 miljoen euro
- Vaststellen van het voorgestelde definitieve bezuinigingspakket Jeugd/Wmo met 17 maatregelen van structureel 2,5 miljoen euro

2. Inleiding

In 2018 hebben wij 6,9 miljoen euro meer uitgegeven aan jeugdhulp dan we aan inkomsten van het rijk hebben ontvangen. Hierop hebben we met het Implementatieplan Jeugd maatregelen genomen die de uitgaven jeugdhulp met 2 miljoen euro moeten terugdringen. De prognoses laten zien dat dit in 2019 waarschijnlijk gaat lukken. Hiermee lossen we het negatieve saldo echter niet op.

Wij hebben daarom in april 2019 besloten tot aanvullende bezuinigingen binnen Jeugd en Wmo die 2,5 miljoen euro structureel moeten opleveren. Daarvoor hebben we de ambtelijke organisatie de opdracht gegeven om met een pakket aan bezuinigingsmaatregelen Jeugd/Wmo te komen die een opbrengst van 3,5 miljoen euro hebben, zodat u kunt kiezen voor een pakket ter waarde van totaal 2,5 miljoen euro structureel. Doelstelling: het in evenwicht brengen van de inkomsten en uitgaven Jeugd/Wmo structureel vanaf 2020 (en waar mogelijk al gedeeltelijk in 2019).

Deze opdracht is uitgevoerd. We leggen een pakket van 20 bezuinigingsmogelijkheden aan u voor met een opbrengst van totaal structureel 3,2 miljoen euro (met ingang van 2022). Daarbij stellen wij u voor om een definitief bezuinigingspakket Jeugd/Wmo met 17 maatregelen van structureel (afgerond) 2,5 miljoen euro vast te stellen.

3. Publiekssamenvatting

De gemeentelijke inkomsten en uitgaven voor Jeugd en Wmo zijn niet in evenwicht. Dit komt door te hoge uitgaven voor de jeugdzorg: in 2018 gaven we 6,9 miljoen euro meer uit dan we aan inkomsten van het rijk ontvingen. We moeten daarom ingrijpen. Om het tekort terug te dringen zijn er meerdere maatregelen genomen, waaronder de keuze voor een bezuinigingspakket Jeugd en Wmo van 2,5 miljoen euro structureel. Hiermee wil de raad de financiële situatie van de gemeente voor de toekomst gezond maken. De gemeente is van mening dat met het gekozen pakket aan maatregelen de negatieve effecten op onze inwoners zo beperkt mogelijk blijven.

4. Bevoegdheid van de raad

U heeft budgetrecht en daarmee bepaalt u het definitieve bezuinigingspakket Jeugd/Wmo van structureel 2,5 miljoen euro.

5. Beoogd effect

De inkomsten en uitgaven Jeugd/Wmo worden vanaf 2020 structureel in evenwicht gebracht. De voorgestelde ombuigingen zijn zoveel mogelijk in samenhang met de strategische visie Sociale Veerkracht.

6. Historische context

De opdracht om tot het bezuinigingsvoorstel Jeugd/Wmo, vindt plaats binnen de context van te hoge uitgaven voor de Jeugdzorg waardoor er, zonder ingrijpen, een tekort op de meerjarenbegroting ontstaat. Om dit tekort terug te dringen hebben wij het Implementatieplan Jeugd ingevoerd en zijn we met een aantal bezuinigingstrajecten gestart. Het bezuinigingspakket Jeugd/Wmo is hier er één van.

7. Argumenten

Definitieve lijst van 20 bezuinigingsmogelijkheden en hun ordening

In de afgelopen periode zijn alle bezuinigingsmogelijkheden binnen de begroting Jeugd/Wmo in beeld gebracht en nader onderzocht. Op basis van dit onderzoek zijn 20 bezuinigingsmogelijkheden nader uitgewerkt. Deze 20 bezuinigingsmogelijkheden zijn beoordeeld als financieel haalbaar en in lijn te brengen met de strategische visie Sociale Veerkracht. Bij deze inhoudelijke weging is bepaald of de maatregel kan bijdragen aan minder zorg en ondersteuning en meer sociale veerkracht. Daar zit een zekere spanning op.

We hebben daarom nog een nadere ordening van de 20 maatregelen gemaakt op basis van toepasbaarheid (eenvoudig of moeilijk door te voeren) en maatschappelijke impact. Maatschappelijke impact hebben we als volgt geduid: raakt het wel of niet direct (een groep) inwoners met welk effect (financieel, onzekerheid).

In onderstaande afbeelding is dit terug te zien, waarbij de schakering in de groene kleur verwijst naar de mate van maatschappelijke impact:

Maatschappelijke impact klein	Maatschappelijke impact groot →	
Simpel toepasbare bezuinigingsmogelijkheden; geen tot weinig maatschappelijke impact	Taakstellingen met lichte tot matige maatschappelijke impact	Taakstellingen met matige tot grote maatschappelijke impact
1. Huisvesting sociale teams 2. Transitiebudget verlagen 3. Werkbudget doorontwikkeling sociale teams 4. OGGz-budget verminderen 5. Budget JGZ/CJG preventie verlagen 6. Budget Kwaliteitsontwikkeling Jeugd 7. Budget Positieve opvoedomgeving 8. Taakstelling personeel team sociaal beleid Waarde: € 489.000 (v/a 2022)	9. Gehandicaptenparkeerkaart (medisch advies en leges) 10. Stopzetten verzekering scootmobiel 11. Stoppen huur aangepaste woning 12. Stoppen pilot Goud voor jou 13. Stoppen deelname School als wijk 14. Taakstelling personele kosten sociale teams; 15. CAZ vermindering inkomen naar 115% 16. Verminderen budget ZIN Jeugd 17. Verminderen budget ZIN Wmo Waarde: € 1.760.000 (v/a 2022)	18. Mantelzorgcompliment verlagen 19. Verhoging ritprijs WMO-vervoer 20. Algemene voorziening HH, incl. verminderde personele inzet Waarde: € 909.000 (v/a 2022)
<ul style="list-style-type: none"> • Deel niet besteed binnen budget Inloopvoorziening • Deel niet besteed binnen budget subsidie verslavingspreventie • Deel niet besteed binnen budget CAZ Waarde: € 93.000,- (v/a 2022)		
Te realiseren bezuiniging: 2,5 miljoen euro		
3,2 miljoen euro (v/a 2022)		

Nadere toelichting op de ordening

- De eerste, meest groene kolom geeft de maatregelen weer die simpel toepasbaar zijn en het minste maatschappelijke effect hebben. Het gaat hier om niet bestede budgetten en budgetten die verlaagd kunnen worden.
 Noot: de budgetten gericht op preventie worden op dit moment niet volledig benut. We blijven doen wat we tot nu toe gedaan hebben aan preventie, zoals CJG-JGZ preventie en een positieve opvoedomgeving. Alleen het niet bestede deel wordt voor deze bezuiniging ingezet.
- De tweede en derde kolom geven maatregelen weer die meer inspanning vergen om door te voeren en die in toenemende mate maatschappelijke impact hebben.
- Aanvullend zijn nog drie budgetten in beeld gekomen die niet volledig benut worden; dit niet benutte deel wordt als bezuiniging ingezet. De subsidies die uit de budgetten Inloopvoorziening GGz en Verslavingspreventie worden gefinancierd zijn niet als maatregel opgenomen.

Financiële opbrengst

De 20 maatregelen bieden een mogelijke opbrengst van totaal 3,2 miljoen euro structureel met ingang van 2022. Wij verwijzen u voor meer informatie naar bijlage 1 (Financieel overzicht) en bijlage 2 (Set van afzonderlijke uitwerkingen van de 20 bezuinigingsmogelijkheden). Hieronder kunt u zien wat de ordening van de mogelijkheden doet over de verschillende jaren.

		2020	2021	2022	2023
Simpel toepasbare bezuinigingsmogelijkheden	1 t/m 8	€ 511.500	€ 489.000	€ 489.000	€ 489.000
Taakstelling met lichte tot matige maatschappelijke impact	9 t/m 17	€ 1.694.000	€ 1.760.000	€ 1.760.000	€ 1.760.000
Taakstelling met matige tot grote maatschappelijke impact	18 t/m 20	€ 634.000	€ 834.000	€ 909.000	€ 909.000
Mogelijkheden i.v.m. onderbesteding		€ 93.000	€ 93.000	€ 93.000	€ 93.000
Totaal		€ 2.932.500	€ 3.176.000	€ 3.251.000	€ 3.251.000

Keuze voor 17 maatregelen

Wij beschouwen de maatregelen 19 (verhogen Wmo ritprijs) en 20 (invoeren algemene voorziening HH) als ongewenst. Beide maatregelen hebben direct effect op (een groep) inwoners, zijn moeilijk door te voeren en kunnen mede daardoor extra onzekerheid voor de inwoners met zich meebrengen.

Aanvullend achten wij ook maatregel 13 (stoppen met deelname School als wijk) als onwenselijk: deze heeft voornamelijk een te grote ongewenste invloed op onze samenwerking met andere gemeenten in de regio. Bij deze maatregel zien wij wel op de lange termijn mogelijkheden voor een andere invulling en evenwichtige verdeling van rollen en verantwoordelijkheden tussen gemeente en het onderwijs.

Met de overgebleven 17 maatregelen (1 t/m 12 en 14 t/m 18) kan een bezuiniging gehaald worden van 2,4 miljoen euro in 2020 oplopend naar structureel (afgerond) 2,5 miljoen euro vanaf 2022.

Sociale veerkracht en preventie

Wij zijn van mening dat het voorliggende pakket aan maatregelen in lijn is met de ambitie om tot minder zorg en ondersteuning te komen. Voor het versterken van de sociale veerkracht zullen wij de komende jaren blijven investeren in preventie. Dit doen we met andere, bestaande budgetten binnen het sociaal domein. Hiervoor is in de komende tijd een nieuwe prioritering en herschikking van middelen noodzakelijk. Hiermee zijn wij gestart, bijvoorbeeld in de subsidierelatie met Kwartier Zorg en Welzijn. De komende jaren zal de ondersteuning van mantelzorgers prioriteit krijgen binnen de huidige subsidie aan Kwartier.

8. Kanttekeningen en risico's

Financiële risico's

- Effecten meicirculaire:
  - De meicirculaire had een negatief effect op de gemeentebegroting voor het sociaal domein: de extra rijksbijdrage voor Jeugdzorg is lager dan verwacht en niet structureel. Daarnaast is er een financiële tegenvaller voor de Integratie uitkering Voogdij/18+. In 2020 zullen hierdoor de tekorten op het Sociaal Domein verder oplopen. De bezuinigingsopdracht van 2,5 miljoen euro is daarmee vooralsnog niet toereikend om de tekorten volledig op te vangen (zie verder onder Financiële paragraaf).
- Financieel risico van een aantal bezuinigingsmogelijkheden
  - De mogelijkheden 'verminderen budget ZIN jeugd' en 'verminderen budget ZIN Wmo' (mogelijkheden 16 en 17) zijn voor 0,5 miljoen euro elk opgenomen. Voor deze mogelijkheden geldt dat er een groter risico bestaat dat ze niet (volledig) worden gerealiseerd. Hiermee ontstaat het risico dat de verwachte bezuiniging niet (volledig) gehaald kan worden.

Positieve financiële ontwikkeling Implementatieplan Jeugd

- Daar staat tegenover dat de voorlopige resultaten van het Implementatieplan Jeugd laten zien dat de begrote opbrengst van 2 miljoen euro binnen dit plan in 2019 gehaald gaat worden. Als de ingezette trendbreuk doorzet, kan dat mogelijk leiden tot een nog hogere opbrengst. In dat geval worden de bovengenoemde financiële risico's verkleind.

Inhoudelijk risico

- We hebben ons een inhoudelijk doel gesteld met de visie Sociale veerkracht. Deze visie steunt op de samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners om te bouwen aan meer veerkracht. De huidige financiële opgaven brengen daarin spanning mee.

9. Financiële paragraaf

Er ligt een pakket aan 20 bezuinigingsmogelijkheden van totaal 3,2 miljoen euro voor. Hiermee kunt u een bezuinigingspakket van minimaal 2,5 miljoen euro structureel vaststellen. Wij stellen voor om uit dit pakket te kiezen voor 17 maatregelen: 1 t/m 12 en 14 t/m 18, met een gezamenlijke waarde van (afgerond) 2,4 miljoen euro in 2020 oplopend naar structureel (afgerond) 2,5 miljoen euro vanaf 2022.

Met de publicatie van de cijfers van de meicirculaire 2019 heeft er een verdere verslechtering van de financiële positie van het Sociaal Domein plaatsgevonden. De gevolgen van deze verslechtering heeft u kunnen zien in het Raadsvoorstel "Ombuigen met beleid" (pagina 3 en 5), behandeld in de raadsvergadering van 11 juli 2019.

In onderstaand overzicht is inzichtelijk gemaakt, hoe de middelen van het Sociaal Domein binnen de gemeentelijke begroting zijn verwerkt (besluitvorming Raadsvergadering van 11 juli 2019).

Bedragen * € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo WMO en Jeugd (bijlage 1 Fin. Overzicht Soc. Domein, pag. 2)	-6.465	-6.399	-6.105	-5.737	-5.737
Reserve-onttrekking Sociaal Domein	1.000				
Implementatieplan Jeugd	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Quick Wins en bezuinigingen voorkant	633	633	633	633	633
Subtotaal Sociaal Domein	-2.832	-3.766	-3.472	-3.104	-3.104
Mutaties van de meicirculaire 2019 (incl. Voogd/18+)	2.981	851	886	-559	-592
Geactualiseerde cijfers Jeugdhulp	-498	-498	-498	-498	-498
Saldo Sociaal Domein na meicirculaire 2019	-349	-3.413	-3.084	-4.161	-4.194
Voorliggende bezuinigingen Sociaal Domein	0	2.500	2.500	2.500	2.500
Resterend tekort Sociaal Domein	-349	-913	-584	-1.661	-1.694

Samenvattend: met de voorgestelde bezuinigingen van 2,5 miljoen euro binnen het Sociaal Domein is er nog steeds sprake van een negatief saldo.

Het resterende tekort van het Sociaal Domein is meegenomen in het Meerjarenperspectief 2019-2023 van het Raadsvoorstel Ombuigen met beleid (2019-005817). Dit raadsvoorstel heeft in de raadsvergadering van 11 juli 2019 voorgelegd.

Toelichting Resterend tekort Sociaal Domein

In de berekening van het resterende tekort van 2019 t/m 2021 is er in bovenstaand overzicht al rekening gehouden met de extra Jeugd-middelen die zijn toegezegd door het Rijk.

Voor de jaren 2022 en 2023 is in bovenstaand overzicht nog geen rekening gehouden met de extra Jeugd-middelen. Echter in het tekort van 2022 en 2023 is bij het actualiseren van het financieel perspectief bij het "RVS ombuigen" er rekening mee gehouden dat wij structureel voor deze jaren 1,346 miljoen euro extra ontvangen van het Rijk en inzetten als dekking voor het resterende tekort van 2022 en 2023.

Samenvattend: financieel perspectief Gemeente Midden-Groningen

In de raadsvergadering van 11 juli is het geactualiseerd financiële meerjarenperspectief voorgelegd. In dit meerjarenperspectief is rekening gehouden met de financiële consequenties van de voorjaarsnota 2019, de meicirculaire 2019, het resterende tekort van het sociaal domein en de ombuigingsvoorstellen. In dit perspectief is dus de bovengenoemde bijdrage van het rijk van 1,346 miljoen euro meegenomen voor de jaren 2022 en 2023.

Het financiële meerjarenperspectief van onze gemeente, besproken in de raad van 11 juli 2019, ziet er als volgt uit:

Financieel meerjarenperspectief	2019	2020	2021	2022	2023
Na besluitvorming over de ombuigingenvoorstellen	-3.575.882	-343.889	-26.361	641.719	-610.028
Aanwending algemene reserve	3.575.882				
Saldo	0	-343.889	-26.361	641.719	-610.028

10. Communicatie

Na besluitvorming in het college zijn betrokken partijen en belangenorganisaties geïnformeerd over het raadsvoorstel. De adviesraad sociaal domein heeft een reactie van het college ontvangen naar aanleiding van hun advies.

11. Draagvlak en vervolgtraject (afstemming, tijdpad)

Gedurende het traject zijn op verschillende momenten informatiebijeenkomsten gehouden voor de sociale teams en andere betrokken (externe) partijen. Daarnaast zijn alle externe partijen die betrokken zijn bij één (of meerdere) maatregelen persoonlijk geïnformeerd en hebben hun inbreng kunnen geven ten behoeve van de weging van de maatregelen. Zie bijlage 4 voor de informatiebrief aan betrokkenen.

Adviesraad Sociaal domein

De Adviesraad sociaal domein heeft op meerdere momenten een toelichting gekregen over dit bezuinigingstraject en de maatregelen. Zij heeft mede op basis hiervan haar advies uitgebracht. De adviesraad heeft grote zorgen voor de gevolgen voor de kwetsbare inwoners. Zij heeft begrip voor de situatie van de gemeente en de noodzaak tot bezuinigingen. Maar vraagt aandacht voor de consistentie met de visie Sociale Veerkracht en roept op om te blijven investeren in preventief beleid. Dit advies is als bijlage toegevoegd. Onze reactie hierop is ook bijgevoegd. Zie bijlage 3.

OR gemeentelijke organisatie

De OR is op dezelfde wijze betrokken als bij het bezuinigingstraject Ombuigen met beleid. Zij vraagt de gemeentelijke organisatie om aandacht te hebben voor de werkdruk en om maatregelen te treffen ter beperking. Ook vraagt de OR aandacht voor het monitoren van de gevolgen voor de organisatie in samenhang met de doorontwikkeling van de sociale teams.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Groningen,

A. Hoogendoorn
Burgemeester

H.J.W. Mulder
Secretaris

Bijlagen:

- 1 Financieel overzicht van 20 bezuinigingsmogelijkheden
- 2 Set van afzonderlijke uitwerkingen (A4's) van de 20 bezuinigingsmogelijkheden
- 3 Advies van de Adviesraad Sociaal Domein inclusief de reactie van het college
- 4 Informatiebrief aan externe partijen en belangenorganisaties